

Landskap: Småland Upptecknare: Gudrun Krillner
 Härad: Östbo Berättare: August Ljöbom, P. Herult
 Socken: Gällaryd Berättarens yrke: f.d. smickare
 Uppteckningsår: 1955 Född år 1879 i Gällaryd

Arbeten och löver. s. 1.

Husbyggn. s. 2 - 3.

Hemmetts pydande. s. 3 - 5. LUF 49.

Pydan v. jul o. midsommar. s. 5

Ransa vid blodstämning. s. 5 - 6.

Ställa barnanvändnings på folk. s. 6.

Mojoökaren. s. 6.

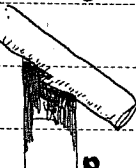
ACC. N:R M. 13911:/.

(1890-talet)

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

vid 12-15 års ålder ottefröskade berätt.
med slaga runt om på gårdarna.
Han steg upp kl 12 på natten och
fröskade sedan hela natten till kl
5 då det serverades kaffe. Vid 9-tiden
ät man frukost och hörde så på
att fröska till 3-4. Tröskvagn kom
fört på 90-talet till de rikare i
Hult. Lönen var 33 öre om dagen.
Om vintern högg han och hörde
ved för 50 öre om dagen. Skogen förs-
kades till 3 rans sågverk, shaftarp
och värmehuset. Dessa sågade särskilt
takspån. På 90-talet upptäcktes att
det var bättre med lunnare takstickor.
De räknades i 1000. Den som hade en
bra häst kunde köra 3000 och körde
så det var fjärdingsräp till Vämanas för 2 kr.

Husbygge

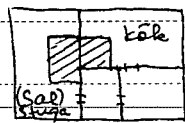
Stockarna till det knuttimrade huset "ur-
gropades" på en sida för att sedan passa
på den andra sidan och däremellan
lades mossor. För att stockarna skulle ligga
jämnt på varandra och väggarna bli jäm-
na, strödde man med en stor yxa med
långt skaft. När man fått så högt man
ville ha, skulle man göra en takstol. Till
den användes små stockar, 3 tum tjocka
och 4 tum breda. För att dessa "spärre-
ben" skulle stå fast i väggen, gjorde man
en klack Till lovetak tog man först
nåver från björk på vägen och lade
dem över på bräderna på taket. För att
nåverna skulle ligga släta täckte man nåverna
med torv och vid halmtakläggning bredde
man ut halmen på björkasar med 10-12 tum

ACC. N:R M. 13911:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

mellanrum, lade härpå "fäckerast", små
springlor av brä i halvcirkul form, som
bands samman av vidjor med bjuråsen

- Den vanliga slughypsen var 15 alnar
lång och 9-10 alnar bred, antingen:

eller

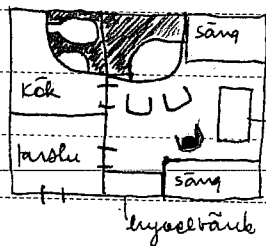
Hemmetts prydnad

Man bröt ekelöv till midsommar och
satte detta vid fönstren och i spisen
vid begränsning sködde man hackade enis
Några mattor fanns inte. Golvet skurades
1 gång i veckan. Sand sködde man på
lite då och då för att inte smutsa ner.
Väggarna pryddes med tavlor föreställande
Barnet i Bellehou och Jesu kors. Dessa

ACC. N:R M. 13911:4.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

köptes av folk som gick omkring och sålde.
Tabel var inte kritat utan i stället svart
av rök vid jul hade man alltid duk
på bordet, i gästgörelsenik

Man åt på båtallrekar och
häfat. Alla tog gröt ur fatet
husfadren skulle skära brödet
vid middagen tog man potatis
och skaldade med lommen och

sedan skack man mjölk med i såsen
(fett av en fläskbit, som var kvar sen julen
en näve rågnjöl, vatten, salt). Det var
aldrig tal om kniv och gaffel. Man väste
först ta skeden med gröt i munnen
sedan mjölk.

Belysningen bestod av ftogenlampor och
någon gång ljus vid jularna. På 90-
talet köptes en tränglampor, men den tog

ACC. N:R M. 13911:5.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

så mycket olja att den inte fick tändas
i vardagslag. Låorna måste tändas vid
eldsjus (Första gången jag såg elektriskt
ljus var 1898)

Den enda blomma jag minns komma
var "den vandrande juden".

På julkvällen skulle man
ut och gå. Om man då såg i grannens
fönster en av dem sitta och äta utan
huvud, skulle denne dö under det
kommande året.

På midsommarafton skulle ungdomarna
gå till en källa och där skulle de få se
sin tillkommande

Ramla vid blodstämning:

Jag stämmer denna blod
lika säkert som Johannes
döpte Jesus i Jordans flod.

ACC. N:R M. 13911:6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Denne ramsa skulle läsas tre gånger
därför. Fader vår vaktäuges

- Det fanns de som kunde
ställa på folk sjukdomar bl a "barn-
tjunga (barnsängsplåga) Detta skedde
en gång med berättarens mor. Hon
fick det, när hon kom till 'lekstugan'.
En man så då till henne: "Du har
barntjunga, men jag vet hur du skall
göra. Ta den sämsta kjolen du har
och lägg den på bröskeln, bugg tre
halk i den och sen ska du bli bra".
Hon gjorde så och blev bra.

- När kreaturen hade kalvat
fräste man lada ut dem över eld
och stäl, annars skulle mjölkkraren
ta deras mjölk.